

Biserka Petrović-Sočo*
Renata Miljević-Ridički**
Marija Šarić***

Ispitivanje procjena odgojitelja i studenata odgojiteljskog studija o važnosti zadovoljenja dječjih potreba u ustanovi ranoga odgoja i obrazovanja

UDK: 373.24.015.3
Prethodno priopćenje

Primljeno: 18. 5. 2012.
Primljeno: 10. 5. 2013.

Sažetak: Rad je dio znanstvenog projekta *Metode i modeli u odgoju i obrazovanju djece predškolske dobi u dječjem vrtiću*. U ranom djetinjstvu djeca imaju više modela, a ako su uključena u institucijske predškolske programe, vrlo su im važni odgojitelji kao modeli. Zbog toga nas je zanimalo kako odgojitelji zaposleni u ustanovama ranog odgoja i obrazovanja i budući odgojitelji – studenti 3. godine odgojiteljskog studija, procjenjuju važnost zadovoljenja dječjih potreba u dobi od 1. do 3. godine života (jaslice) te od 3. do 6. godine (vrtić). Zanimalo nas je također postoji li među studentima i odgojiteljima statistički značajna razlika u procjeni dječjih potreba. U tu svrhu konstruirana je skala s 33-ma česticama na kojoj se vrijednost procjenjivala od 1 (najmanje važno) do 5 (izuzetno važno). Ispitanici su bili studenti 3. godine učiteljskih fakulteta u Hrvatskoj (N=110) i odgojitelji zaposleni u nekim vrtićima Zagreba i drugih gradova (N=90). Studentima je najvažnija potreba djeteta za sigurnošću, dok je odgojiteljima potreba djeteta za osobom u koju imaju povjerenja. Sve potrebe jasličke djece vrlo su visoko procijenjene (više od 4 na skali od 1 do 5), osim upoznavanja djece s nekim stranim jezikom, kompjutorskim igrama, i odlaska na organizirano zimovanje/ljetovanje. Razlike smo našli u sljedećim česticama: svakodnevne tjelesne aktivnosti i optimalni broj djece u grupi u kojoj borave. U tim dvama slučajevima procjene zaposlenih odgojitelja veće su od procjena studenata. Međutim, rang - korelacija između dviju ispitanih grupa značajna je, to jest, obje se grupe općenito slažu u procjenama. U razdoblju od treće godine do polaska u školu studenti i odgajatelji, za razliku od ranije faze, veću važnost pridaju socijalnim vještinama, igri i aktivnostima te manju važnost potrebi za sigurnošću, potrebi za ljubavi i pripadanjem te potrebi za osobom u koju imaju povjerenje.

Rezultati su u skladu s očekivanjima i mogu se objasniti teorijom privrženosti i spoznajnim razvojem. Rang - korelacija značajna je, što ponovno upućuje na visoku povezanost u procjenama važnosti zadovoljenja dječjih potreba između odgojitelja i studenata. Međutim, studenti kao najvažniju potrebu navode ljubav i pripadanje, dok odgojitelji navode pravovremeno uočavanje poteškoća u razvoju. Razlike se pripisuju utjecaju praktičnog i teorijskog znanja koje utječe na stavove studenata i zaposlenih odgajatelja.

Gljučne riječi: dijete rane dobi, dječje potrebe, rani odgoj i obrazovanje, stavovi odgojitelja, stavovi studenata.

Biserka Petrović-Soco*

Renata Miljević-Ridčki**

Marija Saric***

Research on Preschool Teachers' and Preschool Students' Evaluation of the Importance of Meeting Children's Needs in Kindergartens

UDC: 373.24.015.3

Preliminary communication

Accepted: 18th May, 2012

Confirmed: 10th May, 2013

Summary: *The article is a part of the research project *Methods and Models in the Education of Preschool Children in Kindergarten*. In early childhood, children have several models, and if they participate in institutional preschool programmes, preschool teachers also have an important role as models. Therefore, we wanted to find out how preschool teachers employed in early education institutions and future preschool teachers (3rd year students) assess the importance of meeting children's needs between the ages of 1 to 3 (nurseries) and 3 to 6 (kindergartens). We sought to find out whether there are any statistically significant differences between practising teachers and future teachers, i.e. students. For this purpose, a scale with 33 elements was devised where value was assessed on a scale from 1 (least important) to 5 (very important). The sample consisted of 3rd year students at faculties of teacher education in Croatia (N=110) and preschool teachers employed in kindergartens in Zagreb and in other towns (N=90). For students, the most important factor is a child's need for security, while for preschool teachers the most important is a child's need for a trustworthy person. For children age 1 to 3, all needs were placed very high on the scale of importance (more than 4 on the 1 – 5 scale), except for introducing a foreign language to children, playing computer games and going on organised field trips (winter/summer trips). Differences were observed in the following elements: everyday physical activity and the optimal number of children in a group. In these two cases, the evaluations of practising preschool teachers were higher than those of the students. However, the rank of the correlation between the two groups of participants is statistically significant, that is, the groups do not differ in the obtained evaluations or they agree in their evaluations in general. For children age 3 – 6, both students and preschool teachers give a higher evaluation to the need for social skills, game and activities, and, not so much as for the earlier age group, to the need for security, love, attachment and a trustworthy person.*

The results are as expected, and can be explained in the context of attachment theory and cognitive development. Differences between the two groups were observed as follows: for students, the most important need is the need for love and attachment, and for preschool teachers the most important need is observation of possible special needs.

This might be explained as the consequence of practical and theoretical knowledge, which influences the attitudes of students, on the one hand, and preschool teachers, on the other hand.

Keywords: *babies and toddlers, early education, child's needs, teachers' and student-teachers' attitudes.*

---

1. Uvod

Rad je dio znanstvenog projekta pod nazivom „Metode i modeli u odgoju i obrazovanju djece predškolske dobi u dječjem vrtiću“ Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Budući da u ranom djetinjstvu djeca uključena u institucijske programe imaju više modela u odgajanju, uz roditelje su im kao modeli vrlo važni odgojitelji u vrtiću. Djeca ih promatraju, slušaju, proučavaju, pretpostavljaju njihove namjere i postupno, ali selektivno, koriste se njihovim ponašanjima za elementarno oblikovanje svoje osobnosti i zauzimanje početnih stavova prema sebi, drugima i svijetu (Abbott i Moylett, 1997.; Dahlberg, Moss i Pence, 1999.). Već je Marija Montessori isticala da dijete rane dobi ima tzv. upijajući um (Britton, 2000.), a u pedagogiji Reggio također polaze od slike djeteta bogatog u potencijalima (Edwards, Gandini i Forman, 1998.; Giudici i Rinaldi, 2002.). Suvremena istraživanja u području neuroznanosti ne samo da to potvrđuju, već otkrivaju zapanjujuću otvorenost dječjeg mozga za učenje odmah po rođenju (Dryden i Vos, 2001.). Zbog toga ne čudi da je skupina znanstvenika sa sveučilišta Berkeley u Kaliforniji, istražujući i objašnjavajući procese koji se tijekom učenja odvijaju u dječjem umu, dijete rane dobi nazvala „znanstvenikom u kolijevci“ navodeći da su „bebe (su) već pametne onoliko koliko to mogu biti, znaju ono što trebaju znati, a vrlo su uspješne i izbirljive u prikupljanju informacija koje su im potrebne. Bebe su stvorene da uče o stvarnome svijetu koji ih okružuje i uče igrajući se sa stvarima u tome svijetu, a najviše igrajući se s ljudima koji ih vole“ (Gopnik, Meltzoff i Kuhl, 2003.: 202). Saznanje da je dijete odmah po rođenju disponirano za učenje, da je sposobno primati utjecaje iz okoline i reagirati na njih te da oni uvjetuju njegov kasniji razvoj nalaže propitivanje kvalitete tih utjecaja. Kakvi će oni biti, ovisi o kvalitetama odgojitelja kao modela koji pružaju djeci u svakodnevnom zajedničkom življenju i učenju u institucijskome kontekstu.

Prema većini izvora (Einarsdottir, 2010.), predškolski odgoj i obrazovanje trebali bi poticati cjelokupan razvoj djeteta, uključujući tjelesni razvoj, emocije, inteligenciju, jezik, socijalni razvoj i svijest, cijenjenje umjetnosti i kreativnost te razvoj morala. Uloga odgajatelja time ima nedefinirane granice, počevši od osnovne skrbi i dječje dobrobiti, higijene, sigurnosti i potrebe djeteta i grupe,

zatim edukacijskih potreba, poticanja socijalizacije, razvoja i učenja do uloge organizatora, kontrolora i menadžera.

Finski odgajatelji objašnjavaju svoj posao kroz pet različitih blokova: edukacija, njega, upravljanje, praksa i osobnost. Edukacijski dio obuhvaća orijentaciju prema dječjem učenju i razvoju. Njega se odnosi na dječje zdravlje i rast kao i emocionalnu sigurnost i socijalne čimbenike. Pod njegovom podrazumijevamo prirodno njegovanje i skrb, za koje nije potrebno specifično znanje. U etičkom njegovanju postoji i moralna obveza za skrb djeteta. Upravljanje se odnosi na aktivnosti kao što su moć, donošenje odluka, disciplina i kontrola.

Praksa se odnosi na organizaciju dnevnih aktivnosti. Osobnost ističe kako je svaki odgojitelj uz svoju profesiju također i individua s emocijama, osobinama ličnosti, privatnim životom koja katkada interpretira situacije kroz osobni okvir (Puriola, 2002.).

O odgojiteljevim stručnim kompetencijama, osobinama ličnosti, postupcima, vrijednostima, stavovima, uvjerenjima, pedagoškoj kulturi, stilovima odgojne interakcije, shvaćanju i pripremanju poticajnog okruženja za učenje i dr. u velikoj mjeri ovisi koliko, kada i kako će dijete zadovoljiti svoje razvojne i individualne potrebe, a tek zadovoljno dijete spremno je izražavati prirodnu radoznalost za spoznavanje svijeta oko sebe. Prema tome, odgojitelji bi trebali pokazivati pozitivne osobine u cilju formiranja adekvatnog modela potrebnog za razvoj ličnosti malog djeteta (Abbott i Moylett, 1997.; Manning i Payne, 2010.). Odnos ličnosti i društvenih stavova kroz povijest sagledavan je na barem tri načina. Jedna je skupina teorija pretpostavila njihovo potpuno prožimanje, pri čemu su stavovi smatrani sastavnim dijelom ličnosti, po malo čemu posebnim ili izdvojenim od ostalih njezinih dijelova. Ličnost u užem smislu uobičajeno se ipak luči od društvenih stavova. Najčešće se ova dva široka psihologijska konstrukta sagledavaju kao odijeljene cjeline koje, međutim, posjeduju i razmjerno mnogo zajedničkoga. Treće gledište traži korijene društvenih stavova u društvenom statusu i klasnoj pripadnosti, zanemarujući pritom doprinos ličnosti. Njemu se, u većoj ili manjoj mjeri, priklanjaju sociolozi, pa čak i socijalni psiholozi smatrajući stavove i cjelokupno ljudsko ponašanje odrazom različitih vanjskih odrednica i temeljeći vlastiti situacionistički model na zakonima tipa podražaj – odgovor (Milas, 2004).

Aronson, Wilson i Akert stav izjednačuju s vrjednovanjem (2005.: 217) i definiraju ga kao „vrednovanje ljudi, objekata ili ideja“, kao pozitivnu ili negativnu reakciju na određenu ideju, ljude ili objekte, i to iz razloga što procjenjivači nisu neutralni prema onome što procjenjuju. Većina autora slaže se da su stavovi složena kategorija sastavljena od kognitivne, emocionalne i konativne komponente i da svaki pojedini stav „može biti više zasnovan na jednom tipu iskustava negoli na drugom“ (isto, str. 218.). Također se slažu da se stavovi uče i da u određenoj

mjeri djeluju na ponašanje ljudi, ali se njihova stajališta razilaze u razmatranju mijenjanja stavova. Dok ortodoksna struja psihologa drži da se stavovi ne mogu ili se vrlo teško mogu mijenjati, Aronson, Wilson i Akert (2005.: 222) drže da je promjena stava moguća, i to pod socijalnim utjecajem na temelju toga što drugi čine ili govore. Isti autori navode: „Čak je i nešto tako osobno i unutrašnje kao što je stav izrazito društvena pojava, pod utjecajem zamišljenog ili stvarnog ponašanja drugih ljudi.“ Rathus (2000.: 652) također navodi da se stavovi mogu „mijenjati, ali ako se na njih ne djeluje, pokazuju sklonost stabilnosti. Većina ljudi bez ozbiljnog promišljanja ili prisile“ ne mijenja svoje stavove.

Budući da je razdoblje od prve do treće godine života vrijeme najintenzivnijeg razvoja, te s obzirom na to da stavovi odgojitelja u nekoj mjeri djeluju na ponašanje kao model u svakodnevnom radu s djecom, zanimalo nas je kakvi su stavovi odgojitelja i studenata odgojiteljskog studija o važnosti zadovoljenja dječjih potreba u dobi od treće godine do polaska u školu.

Unatoč mnogim istraživanjima stavova o raznovrsnim temama kod nas i u svijetu, pretraživanjem različitih baza podataka nismo pronašli istraživanja koja u fokusu svog interesa, koristeći kvantitativnu metodologiju, imaju sličnu ili približno sličnu temu kojoj se posvećuje pozornost u ovome radu. S druge strane, stavovi odgojitelja mnogo se proučavaju i istražuju u kontekstu akcijskih, najčešće kvalitativnih istraživanja usmjerenih na mijenjanje tzv. implicitnih pedagogija odgojitelja i formiranje odgojitelja – reflektivnih praktičara u odgojno-obrazovnoj praksi. Zbog toga držimo da rezultati ovog istraživanja mogu pripomoći u stvaranju cjelovitije slike i boljem razumijevanju stavova odgojitelja, iako izravno ne mogu pridonijeti njihovom daljnjem mijenjanju kod odgojitelja, niti kvaliteti njihova odgojno-obrazovnog rada bez stalnog osvježavanja i preispitivanja tih stavova u praksi.

2. Ciljevi istraživanja

U ovom istraživanju cilj je bio istražiti kakve stavove odgojitelji zaposleni u ustanovama ranog odgoja i obrazovanja i budući odgojitelji – studenti 3. godine odgojiteljskog studija imaju o važnosti zadovoljenja dječjih potreba u dobi od 1. do 3. godine i od 3. godine do polaska u školu. Dakle, cilj je ispitati kako odgojitelji i studenti rangiraju zadovoljenje dječjih potreba po važnosti te postoji li značajna razlika u stavovima između odgojitelja i studenata o važnosti zadovoljenja dječjih potreba.

3. Problemi istraživanja

1. Ispitati stavove odgojitelja i studenata odgojiteljskog studija o važnosti zadovoljenja dječjih potreba u dobi od 1 do 3 godine i od 3. godine do polaska u školu.
2. Ispitati razlike u stavovima odgojitelja i studenata odgojiteljskog studija s obzirom na važnost zadovoljenja dječjih potreba.

3.1. Ispitanici

Ispitanici su bili studenti 3. godine odgojiteljskog studija učiteljskih fakulteta u Hrvatskoj (N=110) i odgojitelji zaposleni u vrtićima u Zagrebu i drugim gradovima (N=90).

3.2. Instrument

Za potrebe ovog istraživanja konstruirana je posebna skala za ispitivanje važnosti zadovoljena dječjih potreba u jaslicama. Ona sadrži 33 čestice koje se odnose na dječje tjelesne, socio-emocionalne i kognitivne potrebe u skladu s osobinama razvoja djece rane dobi. Na skali se vrijednost svake čestice procjenjivala (po Likertu) od 1 (najmanje važno) do 5 (izuzetno važno).

3.3. Postupak

Odgajatelji su upitnike ispunjavali u vrtićima u kojim rade, a studenti na svojim fakultetima.

Ispitivanje je bilo anonimno.

4. Rezultati i rasprava

Tablica 1 – Procjena studenata završnih godina odgojiteljskih studija o važnosti zadovoljenja dječjih potreba do treće godine života

1. Potreba za sigurnošću	4,88
2. Osoba u koju imaju povjerenje	4,87
3. Ljubav i pripadanje	4,86
4. Zdravstvena skrb	4,80
5. Pravovremeno uočavanje mogućih poteškoća u razvoju	4,76
6. Slobodna igra	4,76
7. Komunikacija s odgojiteljem	4,73
8. Boravak u prirodi	4,70
9. Poznata okolina	4,68
10. Usvajanje higijenskih navika	4,66
11. Stalno praćenje razvoja	4,66
12. Poticaji za igru i aktivnosti	4,62
13. Usvajanje socijalnih vještina	4,62
14. Druženje s djecom različite dobi	4,62
15. Druženje s djecom iste dobi	4,61
16. Optimalan broj djece u grupi u kojoj borave	4,61
17. Stalnost osoba koje se brinu za njih	4,54
18. Usvajanje osnovnih motoričkih znanja/vještina	4,54
19. Ukazivanje na prava djeteta	4,48
20. Svakodnevna tjelesna aktivnost	4,45
21. Kreativnost u igri	4,41
22. Upoznavanje djece s pričama i bajkama	4,36
23. Upoznavanje sa slikovnicama	4,20
24. Kazalište za djecu	4,12
25. Poticanje ekološke osviještenosti	4,03
26. Upoznavanje djece s poezijom	3,84

27. Vođenje od strane odraslih	3,80
28. Organizirano zimovanje/ljetovanje	3,56
29. Upoznavanje s nekim stranim jezikom (početak učenja)	3,55
30. Mala sportska natjecanja	3,55
31. Strukturirane (vođene) dnevne aktivnosti	3,54
32. Čvrsta disciplina	2,94
33. Igre na računalu	2,76

Tablica 2 – Procjena zaposlenih odgojitelja o važnosti zadovoljenja dječjih potreba do treće godine života

1. Osoba u koju imaju povjerenje	4,93
2. Potreba za sigurnošću	4,92
3. Ljubav i pripadanje	4,89
4. Optimalan broj djece u grupi u kojoj borave	4,84
5. Zdravstvena skrb	4,83
6. Slobodna igra	4,81
7. Komunikacija s odgojiteljem	4,79
8. Pravovremeno uočavanje mogućih poteškoća u razvoju	4,77
9. Poznata okolina	4,68
10. Stalno praćenje razvoja	4,68
11. Stalnost osoba koje se brinu za njih	4,67
12. Svakodnevna tjelesna aktivnost	4,67
13. Usvajanje higijenskih navika	4,60
14. Poticaji za igru i aktivnosti	4,60
15. Boravak u prirodi	4,58
16. Usvajanje osnovnih motoričkih znanja/vještina	4,58
17. Druženje s drugom djecom iste dobi	4,47
18. Usvajanje socijalnih vještina	4,44

19. Druženje s djecom različite dobi	4,25
20. Upoznavanje sa slikovnicama	4,24
21. Kreativnost u igri	4,24
22. Upoznavanje djece s pričama i bajkama	4,03
23. Ukazivanje na prava djeteta	3,92
24. Kazalište za djecu	3,85
25. Vođenje od strane odraslih	3,75
26. Poticanje ekološke osviještenosti	3,64
27. Strukturirane (vođene) dnevne aktivnosti	3,39
28. Upoznavanje djece s poezijom	2,99
29. Mala sportska natjecanja	2,68
30. Čvrsta disciplina	2,54
31. Upoznavanje s nekim stranim jezikom (početak učenja)	2,44
32. Organizirano zimovanje/ljetovanje	2,31
33. Igre na računalu	1,84

Spearmanov Ro koeficijent iznosi 0,924, $p < 0,001$, što upućuje na visoku povezanost procjena zaposlenih odgojitelja i studenata o važnosti zadovoljenja dječjih potreba.

Studenti kao najvažniju potrebu djece u jaslicama ističu onu za sigurnošću ($M=4,88$), dok im je druga po važnosti potreba djeteta za osobom u koju imaju povjerenje ($M=4,87$). Kod odgojitelja nailazimo na obrnuti poredak. Oni najvažnijim procjenjuju zadovoljenje dječje potrebe za osobom u koju imaju povjerenje ($M=4,93$), dok se potreba za sigurnošću nalazi na drugom mjestu ($M=4,92$). Iako zanemarive, razlike u poretcima vjerojatno proizlaze iz činjenice da odgojitelji personaliziraju dječju potrebu za osobom u koju imaju povjerenje jer se u procjenjivanju više oslanjaju na svoju svakodnevnu odgojnu praksu s konkretnom djecom s kojom su u svakodnevnom kontaktu, dok se studenti u procjenjivanju vjerojatno više oslanjaju na usvojeno teorijsko znanje o dječjim potrebama. Na treće mjesto po važnosti zadovoljenja i studenti ($M=4,86$) i odgojitelji ($M=4,89$) stavljaju dječju potrebu za ljubavlju i pripadanjem, a dalje po važnosti kod studenata slijedi potreba djeteta za zdravstvenom skrbi ($M=4,80$), a kod odgojitelja optimalan broj djece u grupi u kojoj borave. Do vrlo male razlike u poretku važnosti zadovoljenja

ovih dječjih potreba između studenata i odgojitelja vjerojatno dolazi zbog toga što veliki broj prisutne djece odgojitelju otežava pravovremeno zadovoljenje dječjih potreba i otežava rad s djecom, dok studenti o tim situacijama nemaju dovoljno praktičnoga iskustva. Pravovremeno uočavanje mogućih poteškoća u razvoju djeteta kod studenata je na šestom mjestu po važnosti, dok se u poretku važnost zadovoljenja ove potrebe kod odgojitelja nalazi tek na osmom mjestu. Iako statistička razlika u procjeni važnosti ove dječje potrebe između studenata i odgojitelja nije značajna, izgleda da su studenti nešto svjesniji važnosti ranog otkrivanja poteškoća kod djece. Međutim, praktičari su vjerojatno svjesniji velikih individualnih razlika u intenzivnom razvoju djece u najranijoj dobi pa i to može biti jedan od razloga koji je utjecao na njihovu procjenu i dobivene male razlike u rezultatima. Na šestom i sedmom mjestu kod obiju skupina ispitanika nalazi se potreba djeteta rane dobi za slobodnom igrom i komunikacijom s odgojiteljem, a i sve druge potrebe djece također su vrlo visoko procijenjene (više od 4 na skali od 1 do 5). Najniži rang po važnosti zadovoljenja dječjih potreba u poretku kod odgojitelja zauzimaju potrebe djece za strukturiranim vođenim aktivnostima i čvrstoj disciplini, a kod studenata 3. godine studija predškolskog odgoja potrebe djece rane dobi za učenjem stranog jezika i organizirano ljetovanje/zimovanje. Na posljednjem mjestu po važnosti zadovoljenja dječjih potreba nalaze se igre na računalu (studenti: $M=2,76$, odgojitelji $M=1,84$), što je bilo za očekivati s obzirom na razvojne mogućnosti djece rane dobi.

Tablica 3 – Razlika u važnosti zadovoljenja dječjih potreba do treće godine života između studenata završnih godina odgojiteljskih studija i zaposlenih odgojitelja

	Skupina ispitanika	Broj ispitanika	M	SD	t(df), p
1. potreba za sigurnošću	3. godina	101	4,88	,516	
	zaposleni odg.	90	4,92	,455	
2. strukturirane (vođene) dnevne aktivnosti	3. godina	101	3,54	1,082	
	zaposleni odg.	89	3,39	1,062	
3. ljubav i pripadanje	3. godina	101	4,86	,401	
	zaposleni odg.	90	4,89	,507	

4. vođenje od strane odraslih	3. godina	101	3,80	1,077	
	zaposleni odg.	89	3,75	,980	
5. usvajanje higijenskih navika	3. godina	101	4,66	,637	
	zaposleni odg.	90	4,60	,633	
6. čvrsta disciplina	3. godina	100	2,94	1,270	2,240 (187), p<.05
	zaposleni odg.	89	2,54	1,178	
7. poticaji za igru i aktivnosti	3. godina	101	4,62	,583	
	zaposleni odg.	90	4,60	,634	
8. usvajanje socijalnih vještina	3. godina	101	4,62	,661	
	zaposleni odg.	89	4,44	,753	
9. stalnost osoba koje se brinu za njih	3. godina	101	4,54	,671	
	zaposleni odg.	90	4,67	,561	
10. osoba u koju imaju povjerenje	3. godina	101	4,87	,440	
	zaposleni odg.	89	4,93	,252	
11. poznata okolina	3. godina	101	4,68	,528	
	zaposleni odg.	90	4,68	,557	
12. slobodna igra	3. godina	101	4,76	,532	
	zaposleni odg.	90	4,81	,447	
13. zdravstvena skrb	3. godina	101	4,80	,448	
	zaposleni odg.	89	4,83	,406	
14. pravovremeno uočavanje mogućih poteškoća u razvoju	3. godina	101	4,76	,472	
	zaposleni odg.	90	4,77	,498	

15. stalno praćenje razvoja	3. godina	101	4,66	,553	
	zaposleni odg.	90	4,68	,557	
16. upoznavanje sa slikovnicama	3. godina	101	4,20	,872	
	zaposleni odg.	89	4,24	,708	
17. svakodnevna tjelesna aktivnost	3. godina	101	4,45	,728	-2,360 (189), p<.05
	zaposleni odg.	90	4,67	,541	
18. kazalište za djecu	3. godina	101	4,12	,871	1,984 (188), p<.05
	zaposleni odg.	89	3,85	,899	
19. kreativnost u igri	3. godina	101	4,41	,802	
	zaposleni odg.	90	4,24	,825	
20. boravak u prirodi	3. godina	101	4,70	,539	
	zaposleni odg.	90	4,58	,793	
21. druženje s drugom djecom iste dobi	3. godina	101	4,61	,632	
	zaposleni odg.	90	4,47	,674	
22. druženje s djecom različite dobi	3. godina	101	4,62	,598	3,658 (188), p<.001
	zaposleni odg.	89	4,252	,816	
23. komunikacija s odgojiteljem	3. godina	101	4,73	,546	
	zaposleni odg.	90	4,79	,437	
24. organizirano zimovanje/ ljetovanje	3. godina	101	3,56	1,108	7,069 (188), p<.001
	zaposleni odg.	89	2,31	1,328	

25. upoznavanje s nekim stranim jezikom (početak učenja)	3. godina	100	3,55	1,114	6,434 (188), p<.001
	zaposleni odg.	90	2,44	1,255	
26. igre na računalu	3. godina	101	2,76	1,335	5,220 (189), p<.001
	zaposleni odg.	90	1,84	1,059	
27. optimalan broj djece u grupi u kojoj borave	3. godina	100	4,61	,803	-2,449 (188), p<.05
	zaposleni odg.	90	4,84	,448	
28. mala sportska natjecanja	3. godina	101	3,55	1,179	4,559 (189), p<.001
	zaposleni odg.	90	2,68	1,475	
29. upoznavanje djece s poezijom	3. godina	101	3,84	1,056	5,282 (189), p<.001
	zaposleni odg.	90	2,99	1,176	
30. upoznavanje djece s pričama i bajkama	3. godina	101	4,36	,832	2,468 (188), p<.05
	zaposleni odg.	89	4,03	,971	
31. usvajanje osnovnih motoričkih znanja/vještina	3. godina	101	4,54	,794	
	zaposleni odg.	90	4,58	,687	
32. poticanje ekološke osviještenosti	3. godina	101	4,03	1,015	2,259 (189), p<.05
	zaposleni odg.	90	3,64	1,335	
33. ukazivanje na prava djeteta	3. godina	101	4,48	,844	3,720 (187), p<.001
	zaposleni odg.	88	3,92	1,196	

U Tablici 3 uočava se da je česticama za koje je ustvrđena statistički značajna razlika u procjenama studenata i zaposlenih odgojitelja smjer razlike isti, osim u procjeni važnosti dvaju područja – svakodnevnih tjelesnih aktivnosti i optimalnog broja djece u grupi u kojoj borave. U tim dvama slučajevima procjene zaposlenih odgojitelja su veće od procjena studenata, vjerojatno zbog toga što odgojitelji na temelju svog stručnog iskustva znaju da je tjelesni razvoj u ranoj dobi osnova cjelokupnog daljnjeg razvoja, kao i da je promatranje djece najvažnije za uočavanje i pravovremeno zadovoljenje dječjih individualnih i razvojnih potreba, o čemu studenti nemaju još dovoljno stručnog iskustva. Slično je i s procjenom važnosti optimalnog broja djece u grupi u kojoj borave (Petrović-Sočo, 2007). Odgojitelji svakodnevno osjete težinu rada s djecom u prekapacitiranim odgojnim skupinama.

Na svim ostalim česticama značajna razlika u procjenama očituje se u tome što su studentske procjene važnosti zadovoljenja tih dječjih potreba veće od procjena važnosti koje im pridaju zaposleni odgojitelji. Neke su od tih čestica druženje djece različite dobi, poticanje ekološke osviještenosti, kazalište za djecu, upoznavanje s pričama, bajkama i poezijom, s kojima su studenti u suvremenom obrazovanju za buduće zvanje bolje upoznati od zaposlenih odgojitelja pa im stoga i pridaju veću važnost.

Tablica 4 – Procjena studenata završnih godina odgojiteljskih studija o važnosti zadovoljenja dječjih potreba od treće godine života do polaska u školu

1. Ljubav i pripadanje	4,88
2. Druženje s djecom različite dobi	4,85
3. Usvajanje osnovnih motoričkih znanja/vještina	4,83
4. Zdravstvena skrb	4,80
5. Boravak u prirodi	4,80
6. Druženje s djecom iste dobi	4,80
7. Usvajanje socijalnih vještina	4,78
8. Poticaji za igru i aktivnosti	4,77
9. Pravovremeno uočavanje mogućih poteškoća u razvoju	4,77
10. Ukazivanje na prava djeteta	4,77

11. Komunikacija s odgajateljem	4,76
12. Slobodna igra	4,75
13. Svakodnevna tjelesna aktivnost	4,74
14. Potreba za sigurnošću	4,71
15. Osoba u koju imaju povjerenje	4,71
16. Kreativnost u igri	4,70
17. Usvajanje higijenskih navika	4,67
18. Poticanje ekološke osviještenosti	4,67
19. Upoznavanje djece s pričama i bajkama	4,66
20. Stalno praćenje razvoja	4,61
21. Optimalan broj djece u grupi u kojoj borave	4,61
22. Upoznavanje djece s poezijom	4,48
23. Kazalište za djecu	4,45
24. Upoznavanje s nekim stranim jezikom (početak učenja)	4,41
25. Poznata okolina	4,34
26. Mala sportska natjecanja	4,33
27. Stalnost osoba koje se brinu za njih	4,25
28. Upoznavanje sa slikovnicama	4,25
29. Strukturirane (vođene) dnevne aktivnosti	4,23
30. Organizirano zimovanje/ljetovanje	4,22
31. Vođenje od strane odraslih	3,95
32. Čvrsta disciplina	3,47
33. Igre na računalu	3,30

Tablica 5 – Procjena zaposlenih odgojitelja o važnosti zadovoljenja dječjih potreba od treće godine života do polaska u školu

1. Pravovremeno uočavanje mogućih poteškoća u razvoju	4,89
2. Usvajanje socijalnih vještina	4,86
3. Svakodnevna tjelesna aktivnost	4,85
4. Boravak u prirodi	4,85
5. Komunikacija s odgojiteljem	4,85
6. Ljubav i pripadanje	4,84
7. Kreativnost u igri	4,82
8. Optimalan broj djece u grupi u kojoj borave	4,78
9. Usvajanje osnovnih motoričkih znanja/vještina	4,78
10. Poticanje ekološke osviještenosti	4,78
11. Slobodna igra	4,77
12. Druženje s djecom iste dobi	4,76
13. Stalno praćenje razvoja	4,75
14. Potreba za sigurnošću	4,74
15. Osoba u koju imaju povjerenje	4,71
16. Zdravstvena skrb	4,70
17. Upoznavanje djece s pričama i bajkama	4,68
18. Ukazivanje na prava djeteta	4,68
19. Druženje s djecom različite dobi	4,66
20. Poticaji za igru i aktivnosti	4,64
21. Usvajanje higijenskih navika	4,61
22. Kazalište za djecu	4,60
23. Upoznavanje sa slikovnicama	4,57
24. Mala sportska natjecanja	4,33
25. Upoznavanje djece s poezijom	4,20

26. Poznata okolina	4,16
27. Stalnost osoba koje se brinu za njih	4,10
28. Upoznavanje s nekim stranim jezikom	4,03
29. Organizirano zimovanje/ljetovanje	4,02
30. Strukturirane(vođene) dnevne aktivnosti	4,01
31. Vođenje od strane odraslih	3,61
32. Igre na računalu	3,23
33. Čvrsta disciplina	2,70

Spearmanov Ro koeficijent korelacije iznosi 0,775, $p < .001$, što ponovno upućuje na visoku povezanost u procjenama važnosti zadovoljenja dječjih potreba između odgajatelja i studenata. Međutim, ovdje je povezanost niža od prethodne, gdje su se mjerile procjene važnosti zadovoljenja dječjih potreba do treće godine života. Tada su i odgajatelji i studenti najvažnijima procijenili zadovoljenje potrebe za sigurnošću, za osobom u koju imaju povjerenje, za ljubav i pripadanjem, iako drugačijim redoslijedom. U slučaju procjenjivanja važnosti zadovoljenja dječjih potreba od treće godine do polaska u školu, studenti i odgajatelji daju različite procjene važnosti prvih pet potreba. Studenti kao najvažniju potrebu navode ljubav i pripadanje, slično kao i u prethodnom razdoblju, ali je smatraju važnijom u ovom razdoblju, dok potrebe za sigurnošću i osobom u koju imaju povjerenje stavljaju tek na 14. i 15. mjesto. Veći naglasak stavljaju na druženje i igru nego u razdoblju do treće godine života.

Odgajatelji, s druge strane, različito procjenjuju važnost zadovoljenja dječjih potreba do treće godine života i od treće godine do polaska u školu. Kao najvažnijim potrebama od treće godine do polaska u školu procjenjuju pravovremeno uočavanje mogućih poteškoća u razvoju, usvajanje socijalnih vještina, svakodnevnu tjelesnu aktivnost. Važnost zadovoljenja potrebe za ljubavi i pripadanjem stavljaju na šesto mjesto dok potrebe za sigurnošću i za osobom u koju imaju povjerenje stavljaju, kao i studenti, tek na 14. i 15. mjesto. Potrebu za stalnosti osoba koje se brinu odgajatelji i studenti procjenjuju važnijom u razdoblju do djetetove treće godine nego nakon treće godine, što je u skladu s ostalim procjenama.

Odgajatelji veću važnost pridaju socijalizaciji i aktivnostima nego što su je davali u ranijem razdoblju kada su ih rangirali na 12. i 18. mjesto.

Dakle, i studenti i odgajatelji veću važnost pridaju socijalnim vještinama, igri i aktivnostima u razdoblju od treće godine do polaska u školu nego u

ranijoj fazi. Rezultati su u skladu s očekivanjima i mogu se objasniti teorijom privrženosti s kojom su upoznati i studenti i zaposleni odgajatelji. Danas se zna da razvoj privrženosti proizlazi iz djetetove biološke potrebe za tjelesnim kontaktom s odraslom osobom iz okoline, a ta je potreba fiziološki utemeljena i povezana sa sazrijevanjem živčanih struktura u mozgu. Zadovoljenje djetetove potrebe za dodiranjem, grljenjem, glađenjem i sisanjem dovest će do normalnog razvoja moždanih struktura, osobito onih dijelova koji su sjedište emocija. Za uspostavljanje privrženosti odgovorna je okolina koja djetetu mora osigurati nazočnost i brigu jedne odrasle osobe koja će zadovoljavati djetetovu potrebu za toplim fizičkim kontaktom i pružati mu osjećaj stalnosti i sigurnosti toga kontakta. Najčešće je majka objekt privrženosti, no to može biti i svaka odrasla osoba (skrbnik) koja djetetu pruža osjećaj zaštite, ugone i ljubavi. Razvoj privrženosti pokazuje karakterističan tijek pojačavanja izražavanja privrženosti od 6. do 15. mjeseca i postupno opadanje izraza i potrebe za fizičkom blizinom do kraja treće godine (Starc, Čudina-Obradović, Pleša, Profaca, Letica, 2004.). U spoznajnom razvoju započinje primjena predodžaba i govora (unutarnjih reprezentacija) te dijete postupno počinje razumijevati privremenost odvajanja, osobito ako mu skrbnik jasno rastumači razlog odvajanja. Prosvjed zbog odvajanja postupno se smanjuje i većina djece u dobi od navršenih triju godina može podnijeti privremenu odvojenost od skrbnika.

U ovom razdoblju, dakle, dijete se može slobodnije upuštati u različite aktivnosti i igre bez stalne potrebe za toplim fizičkim kontaktom i osjećajem stalnosti i sigurnosti toga kontakta. To se, dakako, odražava i na emocionalnom planu i u razvoju socijalnih vještina koje se pak odražavaju u dječjoj igri.

Dijete raste i razvija se preko igre. Spoznajna složenost igre zasigurno se mijenja s dobi djeteta. Sva se ključna razdoblja u spoznajnom životu djeteta odražavaju i na složenost spoznajne razine igre. Društvena razina igre, odnosno, suradnička socijalna igra pretvaranja postaje sve složenija. Skupne aktivnosti traju sve duže, dijete počinje dijeliti svoje stvari s drugima (Starc i sur., 2004.). Dijete se, dakle, više druži i igra s drugom djecom nego što je to bio slučaj u ranijem razdoblju.

Razliku u rangiranju važnosti potreba između zaposlenih odgajatelja i studenata možemo pripisati iskustvenom znanju zbog kojeg su vjerojatno odgajatelji najveću važnost pridali uočavanju mogućih poteškoća dok su studenti pod većim utjecajem teoretskog znanja koje ih je vodilo u pripisivanju najviše važnosti potrebi za ljubavi i pripadanjem.

Najmanje važnosti i studenti i odgajatelji pridaju igrama na računalu i čvrstoj disciplini, što je usporedivo s prethodnim razdobljem.

Tablica 6 – Razlika u važnosti zadovoljenja dječjih potreba od 3. godine života do polaska u školu između studenata završnih godina odgojiteljskih studija i zaposlenih odgojitelja

	Skupina ispitanika	N	M	SD	t(df), p
1. potreba za sigurnošću	3. godina	93	4,71	,502	
	zaposleni odg.	88	4,74	,597	
2. strukturirane (vođene) dnevne aktivnosti	3. godina	93	4,23	1,085	
	zaposleni odg.	87	4,01	,921	
3. ljubav i pripadanje	3. godina	92	4,88	,326	
	zaposleni odg.	88	4,84	,398	
4. vođenje od strane odraslih	3. godina	93	3,95	1,077	2,162 (179), p<.05
	zaposleni odg.	88	3,61	,988	
5. usvajanje higijenskih navika	3. godina	92	4,67	,613	
	zaposleni odg.	88	4,61	,685	
6. čvrsta disciplina	3. godina	93	3,47	1,273	4,018 (178), p<.001
	zaposleni odg.	87	2,70	1,304	
7. poticaji za igru i aktivnosti	3. godina	92	4,77	,447	
	zaposleni odg.	88	4,64	,571	
8. usvajanje socijalnih vještina	3. godina	92	4,78	,465	
	zaposleni odg.	88	4,86	,345	
9. stalnost osoba koje se brinu za njih	3. godina	93	4,25	,803	
	zaposleni odg.	88	4,10	,947	
10. osoba u koju imaju povjerenje	3. godina	93	4,71	,563	
	zaposleni odg.	87	4,71	,608	
11. poznata okolina	3. godina	93	4,34	,827	
	zaposleni odg.	88	4,16	,856	
12. slobodna igra	3. godina	93	4,75	,525	
	zaposleni odg.	88	4,77	,473	
13. zdravstvena skrb	3. godina	93	4,80	,431	
	zaposleni odg.	88	4,70	,483	

14. pravovremeno uočavanje mogućih poteškoća u razvoju	3. godina	93	4,77	,492	
	zaposleni odg.	88	4,89	,319	
15. stalno praćenje razvoja	3. godina	93	4,61	,643	
	zaposleni odg.	88	4,75	,485	
16. upoznavanje sa slikovnicama	3. godina	93	4,25	,843	-2,766 (179), p<.01
	zaposleni odg.	88	4,57	,708	
17. svakodnevna tjelesna aktivnost	3. godina	92	4,74	,511	
	zaposleni odg.	88	4,85	,388	
18. kazalište za djecu	3. godina	93	4,45	,715	
	zaposleni odg.	88	4,60	,578	
19. kreativnost u igri	3. godina	93	4,70	,567	
	zaposleni odg.	88	4,82	,417	
20. boravak u prirodi	3. godina	93	4,80	,501	
	zaposleni odg.	88	4,85	,388	
21. druženje s drugom djecom iste dobi	3. godina	93	4,80	,431	
	zaposleni odg.	88	4,76	,455	
22. druženje s djecom različite dobi	3. godina	93	4,85	,531	2,296 (179), p<.05
	zaposleni odg.	88	4,66	,585	
23. komunikacija s odgojiteljem	3. godina	93	4,76	,540	
	zaposleni odg.	88	4,85	,387	
24. organizirano zimovanje/ ljetovanje	3. godina	93	4,22	,819	
	zaposleni odg.	87	4,02	,927	
25. upoznavanje s nekim stranim jezikom (početak učenja)	3. godina	92	4,41	,713	3,215 (178), p<.01
	zaposleni odg.	88	4,03	,864	
26. igre na računalu	3. godina	93	3,30	1,284	
	zaposleni odg.	88	3,23	1,091	

27. optimalan broj djece u grupi u kojoj borave	3. godina	93	4,61	,708	
	zaposleni odg.	88	4,78	,490	
28. mala sportska natjecanja	3. godina	93	4,33	,727	
	zaposleni odg.	88	4,33	,723	
29. upoznavanje djece s poezijom	3. godina	93	4,48	,669	2,519 (179), p<.05
	zaposleni odg.	88	4,20	,818	
30. upoznavanje djece s pričama i bajkama	3. godina	93	4,66	,599	
	zaposleni odg.	87	4,68	,560	
31. usvajanje osnovnih motoričkih znanja/vještina	3. godina	93	4,83	,433	
	zaposleni odg.	87	4,78	,599	
32. poticanje ekološke osviještenosti	3. godina	93	4,67	,596	
	zaposleni odg.	88	4,78	,414	
33. ukazivanje na prava djeteta	3. godina	93	4,77	,445	
	zaposleni odg.	88	4,68	,653	

U česticama za koje je utvrđena statistički značajna razlika u procjenama studenata i zaposlenih odgojitelja smjer razlike je isti, osim u procjeni važnosti jednog područja – upoznavanja sa slikovnicama za koje su procjene zaposlenih odgojitelja veće nego procjene studenata. Očito je da su odgojitelji u većoj mjeri svjesni dječje potrebe za verbalnom komunikacijom djece s odraslima u uvjetima grupnog odgoja. Ostale značajne razlike očituju se u tome što su procjene studenata veće od procjena zaposlenih odgojitelja, premda su i odgojiteljske procjene visoke.

5. Zaključak

Ispitivanje stavova odgojitelja i studenata odgojiteljskog studija o važnosti zadovoljenja dječjih potreba pokazalo je da obje skupine prepoznaju osnovne dječje potrebe i da ih rangiraju na sličan način. Značajna je razlika u procjeni važnosti dvaju područja – svakodnevnih tjelesnih aktivnosti i optimalnog broja djece u grupi u kojoj borave. U tim dvama slučajevima procjene zaposlenih odgojitelja veće su od procjena studenata, što je razumljivo ako se uzme u obzir

da studenti imaju idealistički pogled na rad s djecom, to jest ne suočavaju se svakodnevno s prekapacitiranošću odgojne skupine. Odgojitelji, također, na temelju svog stručnog iskustva znaju da je tjelesni razvoj u predškolskoj dobi osnova cjelokupnog daljnjeg razvoja, kao i da je promatranje djece najvažnije za uočavanje i pravovremeno zadovoljenje dječjih individualnih i razvojnih potreba, o čemu studenti nemaju još dovoljno stručnog iskustva.

Rang – korelacija između dviju ispitanih grupa statistički je značajna i u procjeni važnosti dječjih potreba u jaslicama i od treće godine do polaska u školu, to jest, obje se grupe općenito slažu u procjenama. Nadalje, većina procjena relativno je visoka na skali od 1 do 5 (rijetko koje su manje od 3), što znači da su i odgojitelji i studenti svjesni prioriteta zadovoljenja dječjih potreba. U razdoblju do treće godine života studenti i odgojitelji veću važnost pridaju potrebama za sigurnošću, za osobom u koju imaju povjerenje, za ljubavi i pripadanjem. Od treće godine do polaska u školu veći naglasak stavljaju na potrebe za druženjem i aktivnostima, što se objašnjava teorijom privrženosti i spoznajnim razvojem. Manja djeca imaju veću potrebu za jednom osobom koja će se brinuti samo za njih (tzv. sigurna privrženost), a poslije treće godine više se orijentiraju na vršnjake.

Literatura

1. Aronson, E.; Wilson, T. D.; Akert, R. M. (2005.): *Socijalna psihologija*, Zagreb: Mate.
2. Abbott, L.; Moylett, H. (ur.) (1997.): *Working with the Under-Threes: Responding to Children's needs*, Buckingham: Open University Press.
3. Britton, L. (2000.): *Montessori učenje kroz igru*, Zagreb: Hena Com.
4. Dahlberg, G.; Moss, P.; Pence, A. (1999.): *Beyond Quality in Early Childhood Education and Care, Postmodern Perspective*, London: Falmer Press.
5. Dryden, G., Vos, J. (2001.): *Revolucija u učenju – kako promijeniti način na koji svijet uči*, Zagreb: Educa.
6. Edwards, C.; Gandini, L.; Forman, G. (ur.) (1998.): *The Hundred Languages of Children. The Reggio Emilia Approach-Advanced Reflections*, London, Greenwich, Connecticut: Ablex Publishing Corporation.
7. Einarsdottir J. (2010.): The Role of Preschool Teachers: Icelandic preschool educators' discourses, *Early Years*, 23:2: 103. – 116.
8. Giudici, C.; Rinaldi, C., (ur.) (2002.): *Making Learning Visible, Children as Individual and Group Learners*, Reggio Emilia, Italy: Reggio Children.
9. Gopnik, A.; Meltzoff, N.; Kuhl, K. P. (2003.): *Znanstvenik u kolijevci. Što nam rano učenje kazuje o umu*, Zagreb: Educa.

10. Manning B. H.; Payne B. D. (2010.): Student teacher personality as a variable in teacher education, *The Teacher Educator*, 20:2, 2. – 12.
11. Mílás G. (2004.): *Ličnost i društveni stavovi*, Jastrebarsko: Naklada Slap.
12. Petrović-Sočo, B. (2007.): *Kontekst ustanove za rani odgoj i obrazovanje – holistički pristup*, Zagreb: Mali profesor.
13. Puriola, A. (2002.): The Multiple Faces of Everyday Life: Frame Analysis of Early Childhood Practices, *European Early Childhood Education Research Journal*, 10:2, 31. – 47.
14. Rathus, S. A. (2000.): *Temelji psihologije*, Jastrebarsko: Slap.
15. Starc, B.; Čudina-Obradović, M.; Pleša, A.; Profaca, B.; Letica, M. (2004.): *Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi*, Zagreb: Golden Marketing – Tehnička knjiga.

Biserka Petrović-Sočo*
Renata Miljević-Ridički**
Marija Šarić***

L'Analisi delle valutazioni degli educatori e degli studenti delle Scienze della Formazione in relazione alla soddisfazione dei bisogni dei bambini nelle istituzioni per bimbi in età prescolare

UDK: 373.24.015.3
Comunicazione al congresso

Ricevuto: 18. 5. 2012.
Accettato per la stampa: 10. 5. 2013.

Riassunto: Il presente lavoro è parte integrante del progetto scientifico dal titolo „Metodi e modelli nell'educazione e nella formazione dei bambini in età prescolare nel contesto dell'asilo nido“. Durante il periodo della prima infanzia i bambini hanno a disposizione più modelli e se sono parte dei programmi pensati per la loro età, danno molta importanza agli educatori stessi come modelli. Ci è parso, dunque, interessante prendere in considerazione il punto di vista degli educatori impiegati nelle istituzioni per bimbi in età prescolare, dei futuri educatori – gli studenti del 3 anno della facoltà di scienze della formazione – in merito alla soddisfazione dei bisogni dei bimbi dal primo al terzo anno di vita (nursery) e dal terzo al sesto anno (asilo nido). Ci è parso, inoltre, interessante stabilire se tra gli educatori e gli studenti esiste una differenza statisticamente rilevante in merito alla percezione dei bisogni dei bambini. Con questa funzione è stata pensata

la scala con 33 componenti il cui valore spazia da 1 (scarsa importanza) a 5 (massima importanza). Gli studenti del campione erano studenti del 3 anno delle facoltà di scienze della formazione in Croazia (N=110) e gli educatori impiegati in alcuni asili nido di Zagabria e alcuni altri centri (N=90). Agli studenti è risultato di massima importanza il bisogno che il bambino ha di sicurezza, mentre gli educatori hanno messo in evidenza il bisogno di una persona di cui il bimbo può fidarsi. Tutti i bisogni dei bimbi che frequentano la nursery hanno ricevuto valutazioni molto elevate (più di 4 sulla scala che va dall'1 a 5) tranne quello dello studio di una lingua straniera, dei videogiochi e le gite organizzate. Le differenze sono state riscontrate nelle seguenti componenti: l'attività fisica quotidiana e il numero dei bambini nei singoli gruppi. In questi due casi le valutazioni degli educatori sono superiori a quelle degli studenti. Ciononostante, la tipologia di correlazioni tra i due gruppi interrogati è significativa, cioè entrambi i gruppi, in linea di massima, concordano nelle valutazioni. Nell'età che va dal terzo anno di vita dei bimbi fino all'età scolare sia gli studenti che gli educatori, a differenza del periodo precedente, danno maggiore importanza alla socializzazione, al gioco e alle attività rispetto al bisogno di sicurezza, d'amore e al senso di appartenenza e al bisogno di una persona fidata.

I risultati della ricerca hanno rispettato le attese e si possono spiegare con a teoria dell'attaccamento e con lo sviluppo cognitivo. Il rango delle correlazioni è significativo il che indica una sorta di fronte comune tra gli studenti e gli educatori per quel che concerne la soddisfazione dei bisogni dei bambini. Gli studenti, però, come il bisogno più importante sottolineano l'amore e l'appartenenza mentre gli educatori sottolineano la prevenzione per quanto riguarda le difficoltà nello sviluppo. Le differenze sono da attribuirsi all'influenza del sapere pratico e quello teorico che influiscono sugli atteggiamenti degli studenti e degli educatori.

Parole chiave: *bimbi in età prescolare, i bisogni dei bambini, la prima educazione, le posizioni degli educatori, le posizioni degli studenti.*

**prof. dr. sc. Biserka
Petrović-Sočo

**prof. dr. sc. Renata
Miljević-Ridički

***Marija Šarić,
znanstvena asistentica
Učiteljski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu

* Prof. Biserka
Petrovic-Soco, PhD

**Prof. Renata
Miljevic-Ridicki, PhD

***Marija Saric,
Assistant,
Faculty of Primary Education
University of Zagreb

*Prof. Biserka Petrović-Sočo

**Prof. Renata
Miljević-Ridički

**Marija Šarić,
assistente
Facoltà di Scienze della
Formazione dell'Università
di Zagabria